

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie A. K. od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. z dnia 14 maja 2012 r. przyznającego wnioskodawcy lekki stopień niepełnosprawności.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. orzeczeniem z dnia 19 marca 2012 roku zaliczył wnioskodawcę do lekkiego stopnia niepełnosprawności, wg kodu 08-T/07-S/05-R zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. nr 139 poz. 1328 z późn. zm.). Ponadto w orzeczeniu wskazano, iż ustalony stopień niepełnosprawności ma charakter okresowy i orzeczenie wydaje się do 14.03.2014 r., ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 25.02.2012 r., a początku niepełnosprawności nie da się ustalić. W dniu 10 kwietnia 2012 roku wnioskodawca złożył od powyższego orzeczenia odwołanie wnosząc o podwyższenie stopnia niepełnosprawności.

W dniu 14 maja 2012 roku Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. utrzymał w mocy zaskarżone przez wnioskodawcę orzeczenie.

Wnioskodawca od 1994 r. choruje na wrzodziejące zapalenie prostaty. W 2009 r. rozpoznano u wnioskodawcy polipy błony śluzowej odbytnicy, których wycinki w badaniu histopatologicznym okazały obraz raka wewnątrzśluzówkowego. W dniu 2 lutego 2010 r. wnioskodawca przeszedł zabieg usunięcia polipów w drodze (...)/. Badaniem kolonoskopowym z biopsją przeprowadzonym w dniu 3 października 2012 r., ponownie rozpoznano u wnioskodawcy polipa błony śluzowej odbytnicy. Badanie histopatologiczne wycinków z polipa wskazało na gruczolaka cewkowego z dysplazją małego stopnia. Wnioskodawca przeszedł zabieg usunięcia polipa w dniu 10 stycznia 2013 r. Badaniem z dnia 20 sierpnia 2013 r. po raz kolejny zdiagnozowano u wnioskodawcy polipa odbytnicy.

Z punktu widzenia biegłego onkologa u wnioskodawcy nie stwierdza się cech choroby nowotworowej. Nie wskazują na to wyniki badań kolonoskopowych i histopatologicznych polipów odbytnicy. Nawracające polipy błony śluzowej odbytnicy nie upośledzają sprawności w stopniu kwalifikującym do zaliczenia wnioskodawcy w poczet osób niepełnosprawnych.

W rozpoznaniu lekarskim biegłego gastrologa stwierdzono u wnioskodawcy wrzodziejące zapalenie prostaty oraz polipy odbytnicy. Aktualnie wrzodziejące zapalenie prostaty przebiega u wnioskodawcy bez istotnych powikłań, choroba nie upośledza stanu odżywienia badanego. U wnioskodawcy biegły nie stwierdził istotnych odchyleń od normy w zakresie jamy brzusznej, odwodnienia organizmu, zaburzeń elektrolitowych, niedokrwistości, leukocytozy. Zdaniem biegłego wnioskodawca nie kwalifikuje się do wyższego stopnia niepełnosprawności z powodu wrzodziejącego zapalenia prostaty.

Wnioskodawca pozostaje także pod opieką poradni kardiologicznej. Skarży się na występujące od czterech lat bóle i kłucia w klatce piersiowej, trudności w oddychaniu, szybkie męczenie się oraz potliwość po wysiłku. Z powodu tych dolegliwości był kilkakrotnie hospitalizowany, ostatnio we wrześniu 2011 r. W wyniku badania wnioskodawcy przez biegłego kardiologa stwierdzono szmer skurczowy na koniuszku serca spowodowany wypadaniem płatków zastawki mitralnej. Od chwili rozpoznania wypadania płatków zastawki mitralnej (w 1993 r.) do chwili obecnej nie stwierdzono progresji zmian w wymiarach jam serca z tego powodu. Nie są to zatem zmiany istotne hemodynamicznie. Biegły nie stwierdził u wnioskodawcy w ostatni roku wyżek ciśnienia tętniczego krwi, a w badaniu EKG biegły nie stwierdził cech niedokrwienia mięśnia sercowego.

Z punktu widzenia biegłego kardiologa u wnioskodawcy rozpoznaje się stenokardię, niedomykalność zastawki mitralnej (w/g USG serca III stopnia) z powodu zespołu wypadania płatków – nieistotna hemodynamicznie, nadciśnienie tętnicze krwi, arytmia. Krążeniowo wnioskodawca wydolny. Z powodu zmian w zakresie układu krążenia, wnioskodawcę można uznać za osobę niepełnosprawną i zaliczyć do lekkiego stopnia niepełnosprawności.

Wnioskodawca z powodów ortopedycznych leczył się od 2009 r. w poradni ortopedycznej. W chwili obecnej uskarża się na bóle wielostawowe. Z punktu widzenia biegłego ortopedy, u wnioskodawcy rozpoznaje się przebytą chorobę reumatyczną w dzieciństwie, a obecnie subiektywny zespół bólowy wielostawowy, bez upośledzenia funkcji narządu ruchu. Według oceny biegłego ortopedy stan zdrowia wnioskodawcy nie powoduje naruszenia sprawności organizmu w sposób istotny obniżający zdolność do wykonywania pracy i nie powoduje jego niepełnosprawności.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie opierając się na dokumentach złożonych do akt oraz opinii biegłych specjalistów: onkologa, gastrologa, ortopedy oraz kardiologa. W ocenie Sądu sporządzone pisemne opinie biegłych są w spójne, konsekwentne i logiczne. Sąd nie dopatrywał się żadnych okoliczności pozwalających na ich zdyskredytowanie. Biegli przed wydaniem opinii zapoznali się z aktami sprawy, dokumentacją medyczną, zbadali wnioskodawcę oraz zebrali wywiad medyczny.

Wnioskodawca zgłaszał zastrzeżenia do opinii wszystkich powołanych w sprawie biegłych.

Wnioskodawca zakwestionował opinię biegłego ortopedy, wskazując, iż ten niedokładnie zapoznał się z dokumentacją lekarską, w tym nie wziął pod uwagę zapisów w książeczce zdrowia żołnierza służby zasadniczej za okres maj 1978 – marzec 1979 r. oraz pominął okoliczność, iż u wnioskodawcy rozpoznano reumatoidalne zapalenie stawów, a w 2012 r. uogólnioną chorobę zwyrodnieniową.

Wnioskodawca zakwestionował opinię biegłego onkologa, wskazując, iż jest ona niepełna, a w opisie badania zawiera nieprawidłowe stwierdzenia w zakresie braku bolesności okolicy lędźwiowej kręgosłupa.

Wnioskodawca zakwestionował opinię biegłego kardiologa, wskazując, iż ten nie wziął pod uwagę przebytej w dzieciństwie choroby reumatycznej (co zdaniem wnioskodawcy przyczyniło się do choroby kardiologicznej), nie rozpoznał choroby L. – C., błędnie wskazał na brak zwyczaj ciśnienia tętniczego krwi oraz orzekł o stanie zdrowia wnioskodawcy na dzień badania.

Biegły kardiolog w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 28 marca 2013 r. odniósł się do zastrzeżeń wnioskodawcy, wskazując, że przebyta w dzieciństwie choroba reumatyczna nie ma wpływu na obecny stan zdrowia w zakresie układu krążenia. Biegły podtrzymał swoją wcześniejszą opinię.

Biegły ortopeda w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 29 stycznia 2013 r. odniósł się do dokumentacji dostarczonej przez wnioskodawcę wraz z pismem procesowym z dnia 5 września 2012 r. oraz wypowiedział się odnośnie uogólnionej choroby zwyrodnieniowej wnioskodawcy. Biegły podtrzymał swoją wcześniejszą opinię.

Biegły onkolog w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 13 lutego 2013 r. odniósł się do dokumentacji dostarczonej przez wnioskodawcę. W ustnej opinii uzupełniającej z dnia 19 września 2013 r. biegły podtrzymał swoją opinię i wskazał, iż rozpoznana polipowatość jelita grubego nie mająca cech klinicznych choroby nowotworowej nie stanowi zagrożenia dla życia. Wymaga jednak kontrolnych badań endoskopowych, gdyż jest zagrożeniem ewentualnego rozwoju nowotworu złośliwego. P. nie upośledza sprawności w stopniu kwalifikującym do jakiegokolwiek stopnia niepełnosprawności, nie ma też żadnego związku z chorobą narządu krążenia.

Zdaniem Sądu, biegli w opiniach uzupełniających odnieśli się do dostarczonych w toku postępowania przez wnioskodawcę dokumentów oraz odpowiedzieli na jego zarzuty.

Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii lekarza neurologa. Zdaniem Sądu do oceny stanu zdrowia wnioskodawcy nie był konieczny biegły wspomnianej specjalności.

Wnioskodawca nie leczę się u biegłego neurologa. Sąd oddalił również wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ortopedy oraz biegłego z zakresu medycyny pracy oraz ustnych uzupełniających opinii kardiologa i gastrologa. Pomimo tego, iż ubezpieczony w dalszym ciągu nie zgadzał się z oceną stopnia niepełnosprawności, Sąd nie znalazł podstaw do powoływania kolejnych biegłych, albowiem nie wniosłoby to do sprawy już niczego nowego. Z tej perspektywy Sąd zauważył, iż dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą, więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 II CR 817/73 nie publ).

Sąd podkreślił, że opinie biegłych są rzetelne, a wynikające z nich wnioski logiczne i prawidłowo uzasadnione. Opinie te nie zawierają braków i wyjaśniają wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Okoliczność, że opinie biegłych nie mają treści, odpowiadającej stronie odwołującej się nie może mieć w tym wypadku znaczenia. Odmienne stanowisko oznaczałoby, bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem SN potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii. Niezadowolenie strony z opinii biegłego nie uzasadnia powołania innego biegłego (wyrok SN z dnia 5 czerwca 2002 roku I CR 562/74 LEX nr 7607; wyrok SN z dnia 4 sierpnia 1999 roku I PKN 20/99 OSNP 2000/22/807).

W ocenie sądu wnioskodawca w żaden sposób nie podważył miarodajności złożonych przez biegłych opinii. W toku niniejszego postępowania wnioskodawca dał jedynie wyraz swojej odmiennej ocenie stopnia niepełnosprawności, jaki winien być mu przypisany, opierając swoje stanowisko na czysto subiektywnych przesłankach. Brak natomiast w stanowisku wnioskodawcy rzeczowych i merytorycznych argumentów podważających ustalenia biegłych utwierdza Sąd w przekonaniu, iż zebrane w sprawie opinie biegłych są rzetelnym źródłem pozwalającym obiektywnie ocenić stan zdrowia wnioskodawcy.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Sąd podniósł, iż kryteria zaliczania do poszczególnych stopni niepełnosprawności określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U.2011.127.721 j.t. ze zm.). Zgodnie z art. 1 pkt. 1 ustawy ma ona zastosowanie do osób niepełnosprawnych, tj. osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności o których mowa w art. 3 tej ustawy, lub orzeczeniem o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub orzeczeniem o niepełnosprawności wydanym przed ukończeniem 16 roku życia. W art. 3 ustawy ustala się natomiast trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Stosownie do treści art. 4 ust. 1-3 ustawy do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach

zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

W sprawie niniejszej wnioskodawca wniósł o zaliczenie go do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności kwestionował też ustalenia w zakresie pkt IV, VI oraz VII orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Sąd wskazał, iż standardy w zakresie kwalifikowania do lekkiego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności określają § 30 i § 31 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. 2003 Nr 139, poz. 1328 ze zm.). Przy tym, przy kwalifikowaniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności uwzględnia się naruszenie sprawności organizmu powodujące czasową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza konieczność udzielenia pomocy w okresach wynikających ze stanu zdrowia, polegającą na udzieleniu wsparcia w czynnościach samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego, współdziałania w procesie leczenia, rehabilitacji, edukacji oraz w pełnieniu ról społecznych właściwych dla każdego człowieka, zależnych od wieku, płci, czynników społecznych i kulturowych, lub częściową pomoc w pełnieniu ról społecznych, co oznacza wystąpienie co najmniej jednej okoliczności, o których powyżej. Przy zaliczaniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności uwzględnia się zaś naruszoną sprawności organizmu powodującą istotne obniżenie zdolności do wykonywania pracy, co oznacza naruszoną sprawność organizmu powodującą ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej znacznie obniżające wydajność pracy na danym stanowisku w porównaniu do wydajności, jaką wykazują osoby o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, ograniczenia w pełnieniu ról społecznych, co oznacza trudności doświadczane przez osobę zainteresowaną w relacjach z otoczeniem i środowiskiem według przyjętych norm społecznych, jako skutek naruszonej sprawności organizmu. Przy tym możliwość kompensacji ograniczeń oznacza wyrównywanie dysfunkcji organizmu spowodowanej utratą lub chorobą narządu odpowiednio przez przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Z ustaleń poczynionych przez Sąd na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności wydanych w sprawie opinii biegłych specjalistów onkologa, gastrologa, ortopedy oraz kardiologa wynika, iż brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. i zakwalifikowania wnioskodawcy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Lekarze orzekający w Zespole zaliczyli wnioskodawcę do lekkiego stopnia niepełnosprawności, co znajduje potwierdzenie w opinii wydanej w sprawie przez biegłego kardiologa, który z przyczyn kardiologicznych zaliczył wnioskodawcę do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Pozostali biegli bezwzględnie orzekli, iż dolegliwości wnioskodawcy nie uzasadniają zaliczenia go do osób niepełnosprawnych.

U wnioskodawcy rozpoznano: subiektywny zespół bólowy wielostawowy, bez upośledzenia funkcji narządu ruchu, przebytą chorobę reumatyczną w dzieciństwie, nawracające polipy odbytnicy, stenokardię, niedomykalność zastawki mitralnej (w/g USG serca III stopnia) z powodu zespołu wypadania płatków – nieistotną hemodynamicznie, nadciśnienie tętnicze krwi, arytmie, wrzodziejące zapalenie prostaty. Z powodu tych schorzeń wnioskodawca nie jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Sam stan chorobowy wnioskodawcy, nie jest wystarczający, choć jest konieczny, do uznania danej osoby za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym. Dopiero stwierdzenie naruszenia sprawności organizmu powodującego, że dana osoba jest zdolna do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymaga czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych daje podstawy do zaliczenia jej do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

W przypadku wnioskodawcy taka sytuacja nie ma miejsca.

Zdaniem Sądu poczynione ustalenia nie pozostawiają jakichkolwiek wątpliwości, co do tego, iż wnioskodawca pomimo stwierdzonych licznych schorzeń nie wymaga pomocy osób trzecich w pełnieniu ról społecznych. Również w zakresie zdolności do pracy wnioskodawcy poczynione ustalenia nie dają podstaw do stwierdzenia, iż odwołujący jest zdolny jedynie do pracy w warunkach chronionych. Tym samym wykluczone jest uznanie, aby stopień jego

niepełnosprawności uznać za umiarkowany. Nie kwestionowana jest obniżona sprawność wnioskodawcy, bowiem został zaliczony do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy stwierdził, iż stan zdrowia wnioskodawcy uzasadnia przyznanie mu, zgodnie z przytoczonymi wcześniej przepisami, jedynie lekkiego stopnia niepełnosprawności. W tym stanie rzeczy odwołanie jako nieuzasadnione na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu Sąd orzekł na podstawie przepisów § 2 w zw. z § 11 ust. 2, § 15, ust.1 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł pełnomocnik wnioskodawcy.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia w sprawie, tj.

1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c w zw. z art. 278 § 1 k. p. c. polegające na dowolnej, a nie swobodnej, sprzecznej z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym ocenie opinii wydanych przez biegłych sądowych, tj. biegłego ortopedy, kardiologa i gastrologa oraz błędne uznanie ich za opinie sporządzone w sposób rzetelny, fachowy i jasny, w sytuacji gdy wszystkie opinie nie zawierały fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, biegli nie udzielili odpowiedzi na wszystkie pytania zawarte w postanowieniu o powołaniu w/w biegłych, a nadto w stosunku do biegłego ortopedy zachodziły podstawy do jego wyłączenia,

2) naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 278 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu: z opinii innego biegłego ortopedy niż biegły M. S., z ustnej uzupełniającej opinii biegłego kardiologa, z ustnej uzupełniającej opinii biegłego gastrologa oraz z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy na okoliczność stanu zdrowia wnioskodawcy, w sytuacji, gdy przeprowadzenie zgłoszonych dowodów było niezbędne w celu prawidłowego ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy, od którego z kolei uzależnione było uznanie go za osobę kwalifikującą się do wyższego stopnia niepełnosprawności.

Wobec powyższego skarżący wniósł o:

1. o zmianę pkt 1 zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi Wydział XI Pracy i (...) oddalającego odwołanie poprzez przyznanie wnioskodawcy wyższego stopnia niepełnosprawności,

2. o przyznanie pełnomocnikowi z urzędu w podwójnej wysokości kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, jednocześnie oświadczając, iż nie zostały one opłacone ani w całości, ani w części, z uwagi na poniesiony nakład pracy,

3. o dopuszczenie dowodu z :

a) ustnej uzupełniającej opinii biegłego kardiologa w celu uzupełnienia opinii poprzez podanie wskazań wymienionych w pkt 2 postanowienia Sądu I instancji z dnia 02 lipca 2012 r. (m.in. w zakresie zatrudnienia, szkolenia, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia), bowiem wnioskodawca został zakwalifikowany przez biegłego do lekkiego stopnia niepełnosprawności; wskazania do kiedy wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną, czy stwierdzona niepełnosprawność ma charakter trwały czy okresowy, a nadto udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy zachodzi konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego innej specjalności oraz okazania dokumentacji załączonej do pisma pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 14 lutego 2014 r.,

b) ustnej uzupełniającej opinii biegłego gastrologa w celu okazania dokumentacji załączonej do pisma pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 14 lutego 2014 r. oraz uzupełnienia opinii poprzez podanie wskazań wymienionych w pkt b postanowienia Sądu I instancji z dnia 27 czerwca 2013 r. (m.in. w zakresie zatrudnienia, szkolenia, korzystania

z systemu środowiskowego wsparcia), bowiem wnioskodawca został zakwalifikowany przez biegłego do lekkiego stopnia niepełnosprawności; wskazania do kiedy wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną, czy stwierdzona niepełnosprawność ma charakter trwały czy okresowy, a nadto udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy zachodzi konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego innej specjalności? Biegły powinien nadto udzielić odpowiedzi na pytanie, czy skoro choroba wnioskodawcy ma charakter postępujący i jest nieuleczalna (zaświadczenie o stanie zdrowia z 12 lutego 2014 r.), to czy ma to wpływ na stopień niepełnosprawności wnioskodawcy? Biegły nie wyjaśnił także, jaką postać ma schorzenie wnioskodawcy - wrzodziejące zapalenie jelita grubego i w jaki sposób się to objawia,

c) opinii biegłego ortopedy innego niż M. S. na okoliczności wskazane w postanowieniu Sądu I instancji z dnia 02 lipca 2012 r.

d) opinii biegłego w zakresie medycyny pracy na okoliczność czy z uwagi na wszystkie występujące u wnioskodawcy schorzenia oraz ich nasilenie, można uznać wnioskodawcę za osobę niepełnosprawną ze wskazaniem stopnia stwierdzonej niepełnosprawności oraz wskazaniami w zakresie zatrudnienia, korzystania ze wsparcia środowiskowego, jak w pkt 2 postanowienia Sądu I instancji z dnia 02 lipca 2012 r.. podania do kiedy wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną i jaki charakter ma stwierdzona niepełnosprawność - trwały, okresowy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Apelacja jedynie częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż istota przedmiotowego postępowania było nie tylko orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wnioskodawcy zawarte w pkt. I zakwestionowanej decyzji Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o niepełnosprawności w Ł. z dnia 19 marca 2012 r. utrzymanej orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 14 maja 2012 r. ale i w zakresie pkt. IV tego orzeczenia tj. daty powstania niepełnosprawności oraz VI tj. daty ustalenia stopnia niepełnosprawności. Ponadto w zakresie wskazań zawartych w pkt 6 - korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki oraz w pkt. 7 konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Tymczasem Sąd Rejonowy orzekając w sprawie powyższą okoliczność dostrzegł, jednakże nie miało to żadnego przełożenia na treść uzasadnienia wydanego rozstrzygnięcia. Wydając zaskarżony wyrok Sąd szeroko odniósł się do kwestii dlaczego wnioskodawcę charakteryzuje lekki, a nie umiarkowany jak twierdzi stopień niepełnosprawności, wskazał datę ustalenia stopnia niepełnosprawności, nie zbadał jednak pozostałych stwierżeń i wskazań zawartych w kwestionowanym przez wnioskodawcę orzeczeniu. Tym samym wyrok w tej części nie nadaje się do kontroli instancyjnej. Nie wiadomo bowiem z jakich względów żądanie powoda w tej materii zostało oddalone.

W takiej sytuacji w ocenie Sądu Okręgowego konieczne jest wydanie orzeczenia kasatoryjnego, to jest uchylenie w tej części wyroku Sądu I instancji. Przeprowadzenie postępowania dowodowego w celu wyjaśnienia wskazanych wyżej niejasności przez sąd odwoławczy, i - po dokonaniu jego oceny - wydanie orzeczenia co do istoty sprawy, faktycznie ograniczyłoby bowiem merytoryczne rozpoznanie sprawy w tym zakresie do jednej instancji i w konsekwencji prowadziłoby do pozbawienia stron prawa do dwuinstancyjnego, merytorycznego postępowania.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k. p. c. uchylił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w zakresie punktu IV oraz wskazań określonych w pkt 6 i 7 orzeczenia miejskiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ł. z dnia 19 marca 2012 r. utrzymanego w mocy orzeczeniem wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) w Ł. z dnia 14 maja 2012 r. i przekazał sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, pozostawiając temu Sądowi w myśl art. 108 § 2 k. p. c. rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu za drugą instancję.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, uwzględniając stan zdrowia wnioskodawcy na dzień wydania zaskarżonego orzeczenia (...), Sąd I instancji winien ustalić, czy jego stwierdzenia zawarte w punkcie IV oraz wskazania określone w pkt 6 i 7 znajdują potwierdzenie w rzeczywistości.

Sąd Okręgowy nie traci z pola widzenia kontrydiktoryjnego charakteru postępowania, a co za tym idzie konieczności podjęcia inicjatywy dowodowej przez strony. Sąd nie jest zobligowany do przeprowadzania postępowania z urzędu, dlatego powinien określić pełnomocnikom stron odpowiedni termin na złożenie stosownych wniosków dowodowych. Oczywistym jest, że dotychczas zgromadzony materiał także nie stracił walorów dowodowych i również powinien być wzięty pod uwagę przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd oceni, czy powód zasadnie kwestionuje powyższe zapisy zaskarżonego orzeczenia. Dopiero bowiem dokonanie tych czynności pozwoli na rzetelną ocenę materiału dowodowego i orzeczenie co do istoty sporu w tym zakresie, Sądowi II instancji pozwoli zaś na kontrolę instancyjną wydanego orzeczenia w tej materii.

W pozostałym zakresie apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji, oceniając stopień niepełnosprawności wnioskodawcy, wydał prawidłowe rozstrzygnięcie znajdujące oparcie zarówno w obowiązujących przepisach prawa jak i w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Art. 233 § 1 kpc. stanowi, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie z zaś z treścią art. 278 § 1 kpc. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”, czyli wiedza z różnych dziedzin nauki, techniki czy sztuki.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 kpc, Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do

uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 k.p.c.).

Z kolei w myśl art. 217 § 1 i 3 kpc strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwym jest, że ocena stopnia niepełnosprawności wnioskodawcy to jest ocena jego stanu zdrowia oraz niezdolności do pracy bądź ograniczonej zdolności do pracy (wyłącznie w warunkach pracy chronionej) nadto ewentualnej konieczności zapewnienia mu w celu pełnienia ról społecznych, czasowej albo częściowej pomocy innych osób, wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych nie zaś tylko subiektywnym odczuciu zainteresowanej rozstrzygnięciem strony.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinie biegłego lekarza specjalisty onkologa, gastroenterologa, ortopedy, kardiologa. Wskazani biegli orzekli, iż ze względu na stan zdrowia – posiadane liczne schorzenia - wnioskodawcę cechuje ze względów kardiologicznych co najwyżej lekki stopień niepełnosprawności. Z punktu widzenia biegłego kardiologa u wnioskodawcy rozpoznaje się stenokardię, niedomykalność zastawki mitralnej (w/g USG serca III stopnia) z powodu zespołu wypadania płatków – nieistotna hemodynamicznie, nadciśnienie tętnicze krwi, arytmia. Krążeniowo wnioskodawca wydolny. Z powodu zmian w zakresie układu krążenia, wnioskodawcę można uznać za osobę niepełnosprawną i zaliczyć do lekkiego stopnia niepełnosprawności. Biegli wbrew stanowisku powoda stwierdzili też, iż naruszona sprawność organizmu powoduje u wnioskodawcy w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, oraz że występują u niego ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne. Nie jest natomiast osobą z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w postępowaniu przed Sądem I instancji strona powodowa nie była ograniczona co do możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Przedstawiła zarzuty odnośnie opinii biegłych, do których ci z wyjątkiem biegłego gastrologa (dowód ten nie został dopuszczony) skrupulatnie i rzeczowo ustosunkowali się w uzupełniających opiniach pisemnych wskazując na bezzasadność twierdzeń powoda.

Skarżący w apelacji generalnie podtrzymując zastrzeżenia do opinii biegłych, nie wskazał jakie aspekty dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy w spornym okresie nadal nie zostały w sprawie wyjaśnione. Nie podważył też skutecznie spójności i rzetelności wniosków lekarzy specjalistów. Z tych też względów w ocenie Sądu Okręgowego brak postaw do przyjęcia, iż uzyskane od biegłych wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego rozstrzygnięcia.

Nie sposób przyjąć w szczególności, iż do prawidłowego rozpoznania sprawy i oceny stanu zdrowia wnioskodawcy koniecznym było dopuszczenie dowodu: z ustnej uzupełniającej opinii biegłego kardiologa, z ustnej uzupełniającej opinii biegłego gastrologa z opinii innego biegłego ortopedy niż biegły M. S. oraz z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, oddalonych przez Sąd I instancji.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż wbrew twierdzeniom apelacji nie było podstaw do przeprowadzenia dowodu z ustnej uzupełniającej opinii biegłego kardiologa i gastrologa z uwagi na konieczność okazania i oceny przez wskazanych biegłych dokumentacji medycznej załączonej do pisma pełnomocnika wnioskodawcy z dnia 14 lutego 2014 r.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż oceniając stopień niepełnosprawności wnioskodawcy biegli winni uwzględnić stan jego zdrowia na chwilę wydania kwestionowanej przez niego decyzji, a nie na dzień wyrokowania. Tak

więc dokumentacja medyczna sporządzona ponad 2 lata od chwili wydania zaskarżonego orzeczenia, z natury rzeczy nie mogła mieć żadnego wpływu na ocenę jego prawidłowości i jest zbędna z punktu widzenia zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia. Z uwagi na wskazaną dokumentację brak przeprowadzenia dowodu z ustnej opinii uzupełniającej wymienionych biegłych nie mógł więc wpłynąć na wynik postępowania.

Brak też było potrzeby do ich przeprowadzenia, z uwagi na konieczność stwierdzenia od kiedy datuje się stopień niepełnosprawności powoda oraz oceny czy stwierdzona niepełnosprawność ma charakter trwały czy okresowy, bowiem powyższe elementy orzeczenia (...) nie były kwestionowane przez powoda i nie były objęte zakresem zaskarżenia. Wskazany dowód nie mógł więc dostarczyć Sądowi wiadomości o faktach mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie – art. 227 kpc.

W ocenie Sądu Okręgowego zbędnym z uwagi na istotę przedmiotowego postępowania, był też wniosek strony skarżącej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ortopedy innego niż M. S. na okoliczności wskazane w postanowieniu Sądu I instancji z dnia 02 lipca 2012 r. Nie można przyjąć jak chce skarżący, iż zachodziła podstawa do wyłączenia wskazanego biegłego od udziału w sprawie, z uwagi na jego stronniczość i fakt wydania przez niego opinii w innej sprawie - o rentę, toczącej się także z odwołania powoda. Podkreślenia wymaga, iż przedmiotem tych postępowań była zupełnie inna materia. Biegły wydawał w nich opinię co do zupełnie różnych okoliczności. W sprawie o rentę wypowiadał się w przedmiocie zdolności do pracy wnioskodawcy, z uwagi na stan jego zdrowia, natomiast w przedmiotowym postępowaniu badał przesłanki decydujące o jego stopniu niepełnosprawności. Tym samym nie sposób stwierdzić, iż opinia wydana przez biegłego w innym postępowaniu mogła w jakikolwiek sposób rzutować na jego opinie w sprawie przedmiotowej. Wskazany wniosek dowodowy prawidłowo został więc oddalony przez Sąd Rejonowy jako całkowicie zbędny dla rozstrzygnięcia.

Zdaniem Sądu II instancji, wbrew twierdzeniom apelacji nie można przyjąć też, iż decydującym dla wyniku postępowania mogłoby być przeprowadzenie wnioskowanego przez stronę apelującą dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy. Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż wskazany wniosek mógłby być zasadnym gdyby biegły oceniał zdolność wnioskodawcy z punktu widzenia posiadanych przez niego schorzeń do konkretnej pracy, tak jak ma to miejsce na gruncie ustawy emerytalno rentowej. Niemniej jednak na gruncie niniejszego postępowania, ocenie podlegał stopień niepełnosprawności powoda, tj zarówno fakt naruszenia sprawności jego organizmu jak i jego częściowa bądź ograniczona zdolność do pracy zarobkowej w ogóle, oraz jego możliwości i samodzielność w zakresie pełnienia ról społecznych. Były to zatem przesłanki, co do których wskazany biegły nie mógłby zająć wiążącego stanowiska. Dlatego jego opinie w sprawie Sąd Rejonowy słusznie uznał za zbędną.

Z uwagi na to, iż wnioski w tym przedmiocie ponownie zgłoszono także w postępowaniu apelacyjnym, z tych samych względów, zgodnie z art. 217 § 3 kpc, podlegały one również oddaleniu przez Sąd II instancji.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, uznać należy, iż wydane w sprawie opinie dostarczały Sądowi wiedzy w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia, były kompletne i prawidłowe, odnosiły się do całości dokumentacji medycznej przedłożonej w sprawie i przedmiotowego badania wnioskodawcy, a skarżący jedynie w sposób subiektywny odmiennie niż biegli specjaliści ocenia swój stan zdrowia. To jednak nie daje podstaw do ustalenia umiarkowanego stopnia jego niepełnosprawności.

Z tych też względów apelacyjne zarzuty dotyczące naruszenia art. 233 § 1 k.p.c w zw. z art. 278 § 1 k. p. c. polegające na dowolnej, a nie swobodnej, sprzecznej z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym ocenie opinii wydanych przez biegłych sądowych, oraz naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 278 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych wnioskodawcy istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia, nie zasługiwały na uwzględnienie.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc. oddalił apelację skarżącego w tej części jako bezzasadną.

O zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu za II instancję orzeczono zgodnie z § 2, § 12 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 2 oraz §16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 r., poz. 490 j.t.), uwzględniając wniosek pełnomocnika powoda o ich zwrot w podwójnej wysokości oraz zwrot stawki podatku VAT.